

1935 сыл алтынньы 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улууһун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

ИДЬУО иһитиннэрбитинэн, ааспыт нэдиэлэҕэ 2 суол быһылаана тахсыбыт, биэр түгэн-нэ дьон эчэйиһээх, иккиһигэр — киһи өлүүлээх. Мантан ситэтэрэн киһэ өттүгэр уулусаны сырдаттыны эрдэ холбуур, «Мини-маркет» маһаһын турар сириг быһаарар, «Сахатранснефтегаз» аттынан айан этимиин бытаардар үрдэтиилэри онорор, үп өттүн быһааран светофор туруорар дьаһаллары олохтуурга диэн буолла. Маныаха ГАИ өттүтэн

предписаниелар суолу көрөр-истэр тэрилтэлэргэ кэмигэр түһүөхтээхтэр.

Баһаарынай сулууспа саҥа дьыэтэ олохчу сиппит, бу ый 28 күнүгэр сүрэхтээһин ытыллыахтаах.

«Намкоммунтеплоэнерго» өрүс унуоргу нэһиликтэри олохчу хаачыйыттары иһитиннэрдэ. Сельхозтехника котельная реконструкцията бүтэн үлэлиир режимгэ киирбит. Бу нэдиэлэнэн иттигэр ситимнэр олохчу быһаарыллан музыкальнай оскуола, аттынаағы олохтор дьыэлэр сөптөөх итинни ылыахтаахтар.

Үп управлениета Үөдэй нэһилигэр федеральнай сертификаттары 43 ыал урукку дьыэлэрин көтүрүөхтээхтэрин уонна учаастактарын олохтоох дьаһалтага туттарыахтаахтарын бэрэбиэркэлээбит. 14 дьыэ

көтүрүллүбүт, көтүрүллэ илик 29 дьыэттэн 9-гар ыаллар өссө да олохтор эбит. Ким даһаны учаастагын дьаһалтага туттарбатах. Аны биэр ыйынан хаттаан бэрэбиэркэ кэнниттэн ирдэбили толорботоох ыаллар дьыалалара прокуратурага бэриллиэхтээх. Онтон салгыи толорботоохторуна суут нөһүө сертификаттары сууматын төннөрөргө күһэллэллэр. Улууска «День финансовой грамотности» үрдүк тэрээһиннээхтик ытыллыбыт.

«Эрэл» СХПК үүт туттарыллар сыаналарын сааһылаан, мантан салгыи муниципальнай преференция диэн олохтоноуохтаах, ол эбэтэр «Эрэл» бордодууксуйата улуус иһигэр сабыылаах о.д.а. тэрилтэлэринэн батарыллар, ис ырынакка тахсыахтаах.

Бэлиэтэнэ В. КАСЬЯНОВ

Нам селотун баһылыга А.Г. Новгородовка
Улуус архитектора А.П. Сысолыгинага

АҤАҤАС СУРУК

Биһиги, Нам селотун Заложной, Чернышевской уулуссаларын олохтоохтору, бу күннэргэ «Атыһыт апатын» бүөлээн кэбиһэр туруктаах сири кутар үлэ ытылларын көрөмүт улаханник айманныбыт уонна дьаарханныбыт. Бу курдук апаны олохчу бүөлээн кэбиһтэхтэринэ сааскы хаар уонна халаан уута биһиги дьыэлэрбитин барытын ууга ытытар кутталлааҕа көстөн турар суол.

Быйытыағы баһарыллар — бу ким дьаһалынан, ким интэриһигэр манник үлэ ытылларый? Ким эрэ чааһынай интэриһиттэн ситэтэрэн бу уулуссалар ыаллара тоҕо барар кутталга олохтооһахтарый? Биллэрин курдук, уу ылар кутталлаах сирдэригэр ханнык да тутуу ытытылаах суохтаах, биһиги көрөбүтүнэн кимиэхэ эрэ сокуон суруллар, тутуһуллар, кимиэхэ эрэ билсии-көрсүү сокуона баһыйар күүстээх.

Бу АҤаҤас сурукпутунан «Ленскэй нэһилик» муниципальнай тэрилли дьаһалтата, чуолаан баһылык А.Г. Новгородов, улууска тутуу ытытыллар бэрээдэгин көрөр-истэр архитектор А.П. Сысолыгина бу ытытыллар үлэлэри суһаллык тохтооллоругар модьуйабыт, улуус хаһыатын нөһүө эппиэтин иһитиннэрэргитигэр туруорсабыт.

Нам селотун Заложной, Чернышевской уулусса олохтоохтору
Протопопов П.Г., Кобяков А.Г., Федосеева М.В., Неустроева М.Г. —
барыта 18 ыал илии баттаата
2014 с., алтынньы 20 күнэ

Хайдах олордугут,
ыаллар?

КЫРА, УЛАХАН КЫҤАЛҤАЛАРЫ ТУТА БЫҤААРСАН

Алтынньы 16 күнүгэр улуус баһылыга А.П. Атласов уонна кини бөлөҕө Маймаҕа бөһүөлөгүн олохтоохторун кытта көрсөн олох-дьаһах туһунан кэпсэтии ытытыллына. Александр Павлович Хамаҕаттаҕа ытытыллыбыт ат федерациятын тэрээһинигэр тардыллан мунһабы саҕалаабыт Матвеев С.С. туттааччы буоларын быһытынан VI спортивнай Оонньууларынан сибээстээн уонна дьаһалта былаанын быһытынан улууска тутуу туох-хайдах ытытыллыбытын хото кэпсээтэ, Аппааныга кирииччэ собуотун тутууга ылын эрэллэрин иһитиннэрдэ.

Маймаҕа нэһилигэ баһылыга А.И. Егоров КСК тутуугар олохтоох бюджеттан 2,5 мөл. солк. туһунттарын, манна 80 устуука винтовой свая кэпсэти, ону улахан тымнылар түһүөхтэрин иннинэ сиргэ түһэрэ охсорго 1,5 мөл. солк. эбии наадатын кэпсээтэ. Бу сылга Маймаҕа уулуссалары онорууга 540 тыһ. солк. туһаныллыбыт, уулуссаны сырдаттыыга 8 лампа ыйаһахтаах, хонтуора уонна гараж дьыэтин тутан ситэрэн эрэллэр, бырайыага ситтэ да гаһын холботуу саҕаланыахтаах.

Маймаҕа нэһилигэр бюджеттан 200 тыһ. солк. көрүллэн нэһиликкэ куурусса уонна сибинньэ аҕалан үлэрбиттэр, нэһилик бүтэйдэ тутууга уонна конезазаны онорууга 200 тыһ. солк. ороскуоттамыт. Улуу Кыайы 70 сылын көрсө волонтерскай хамаһанын сагаланыахтаах, тыыл ветераннарыгар анаан стаала туруоһахтаах. Нэһилик пааркатын онорууга 200 тыһ. солк. көрүллэр, эргэ хотонор көтүрүллүбүттэр, мантан сал-

гы уулуссаларга уоту киллэрии салҕаныаҕа.

Онтон салгыи мунһааха кэлбит 30-ча олохтоохтортон гаһы киллэригэ субсидия, уопсай дьыэлэри өрөмүөннээһин, оттуур сир суоҕар, тыа хаһаайыстыбатын субсидиятын туһаныыга үгүс элбэх ыйытыллар киридилэр, сөптөөх хоруйдар бэрилиннэлэр. «Эрэл» СХПК үүтү сорохтортон киилэтин 20-лии, сорохтортон 30-туу солк. тутарыгар мунаары баара иһилиннэ. Аны туран, урукку сылларга ахсынньыга диэри үүтү туталлар этэ, быйыл балаһан ыйын 24 күнүнэн түмүктээн кэбиһтилэр диэн сунхайдылар.

Улуус баһылыга А.П. Атласов тутатына ТХУ бэрэстэбиитэлэ П.П. Окоемовка бу өтүнэн «Эрэл» СХПК-ры кытта хайа сатанарынан ыаныллар үүтү салгыи тутарга, Хатырыкка үүт тутар пуунга тиэрдэргэ үлэлэһэллэригэр сорууда биирдэ. КУМИ салайааччыта Р.К. Колодезников нэһиликкэ уһаайбалар ханан хайдах тырылларларын күн сарсын нэһилик землеустроителэ С.В. Колесов кэлэн картаҕа көрөн быһаарсыахпыт диэн түмүктээтэ.

Хас даһаны баһынай хаһаайыстыба бэрэстэбиитэлэ улуус киинигэр Дьоксуоскайга «Крестьянская» ырынак курдук үүтү, эти хамаҕатык атылыгыра усулуобуйа хаһан тэриллээҕэй диэн сурастылар. Маныаха томороон тымныларга таһырдыа онно-манна дугуй-даммакка сылы эргиччи үлэлиир сылаас дьыэ тоҕо тутуллубатый диэн туруору ыйыталастылар. Бу кэннэ Атамай учаастагар рефорду сүбүлэргэ анаан бэртээхэй хотону тутан баран кураанак туруоралларын эттилэр.

Төһө даһаны Хатырыктан чугаһын иннигэр Маймаҕа суола оноруллубатаҕа быданнаабытын ыйдылар, ол быһыгар Модука «Тунал» хаһаайыстыба дьылҕатын сурастылар. Социальнай өттүнэн нэһиликкэ медпуун баар эрэри баччаанга диэри фельдшерэ суох олохтоо диэн бэлиэтээтилэр. Мантан сылык-таахтаах, маймаҕалар төһө да ахсаан өтүнэн аһыйахтарын иннигэр нэһиликкэ быһытынан кыһалдалара балаҕа элбээ биллэр. Ол эрэн дьон өйө-санаата «барыта кыаллыбат, ким да кыһаллыбат» диэн олохчу иждивенческэй, бэлэми кэтээн олоху курдук буолбатах быһыылаах, үлэлиэн-хамныан баҕалаахтар элбэхтэр, онуоха сөптөөх усулуобуйа тэриллэригэр нэһиликкэ уонна улуус дьаһалталара болҕомтолорун күүһүрдэллэригэр баҕа санааларын эттилэр.

Эбиэттэн киһэ Хатырык нэһилигэр государственносте историин музейыгар олохтоохтортон 50-ча киһи кэлэн улуус дьаһалтатын бөлөҕүн кытта көрсүһүүтэ ытытыллына. Улуус баһылыга билигин тыа хаһаайыстыбатын сокуона дүүллэ сылдырын, онуоха кэтэх хаһаайыстыбалары тыа хаһаайыстыбатын бордодууксуйатын онорооччуларга тэннээбэккэ холонуу сыһатын эттэ. Бөлөх биридди бэрэстэбиитэллэрэ туһааннаах салааларынан кылгас информациялары онордулар, ол кэннэ ыйыты-этии хабааннаах кэпсэти саҕаланна.

Орто оскуола директора П.П. Тимофеев Хатырык килбэйэр киинигэр турар оскуола дьыэтэ тас көстүүтэ лаппа мөлтөөбүтүн этэн туран капиталнай өрөмүөнү туруоруоста. Барылас учаастагар М.К. Аммосов аатынан федеральнай университет гражданскай-патриотическай тыынна иитиигэ сылы эргиччи үлэлиир базага тутууларыгар былаан, бырайыак баарын иһитиннэрдэ.

Тыыл ветерана П.Н. Уварова оттуур сирдэри тырыыга, сыһаарыыга үлэ хайдах ытытыл-

ларын сураста, онуоха чааһынай бас билигэ 2,5 га, онтон атына арендаҕа бэриллиэхтээх диэн хоруйу ылла. Хатырык олохтоохторуттан дьыэҕэ гаһы киллэригэ субсидия тула тоқкоолоһу барда. Тыыл ветерана И.И. Портнягин гаас төлөбүрүгэр көмө баар дуо диэн ыйытыгыгар тутта «суох» диэн быһаччы хоруй иһилиннэ. Илья Иванович улахан нэһиликтэр бары баанньыктаахтар, биһиги эргэ баанньыкпыт алдынан турар, нэһилик иһинэн хайдах да быһаарыллыбат турукка кириде, онон улуус дьаһалтата интэриһиргиэн наада диэн бэлиэтээтэ. Кырдыаастар балаһаннара тутуллан баран эргэрэн, бырабыллан турар, уопсайынан Хатырыкка хайа эрэ өттүнэн өтөхсүүү көстүүтэ баар диэн ыйда.

Аны туран, тыыл ветераннарыгар күрүө-хаһаа өрөмүөннэригэр көмө оноруллуба дуо диэн бытархай суолтан саҕалаан нэһиликкэ кулууп сабыллан, спортсаалаҕа көстө, ол даһаны олус кыараҕас, хараҥа, эргэ диэн улахан, капиталнай боппуруостарга тийэ ньичиччи ырытыһы буолла. Маныаха Александр Атласов инникитин тутар буоллаха КСК курдук элбэх функциялаах дьыэни туттан биридэ төрдүттэн быһаарар ордук диэн бэлиэтээтэ.

Детсадтаран Екатерина Заровняева уонна Светлана Николаева кэпсэтигэ кытыннылар, Екатерина Семеновна «Кэскил»

детсад саҥа дьыэтэ сиппитигэр махтаһын тиэртэ, ол эрэн кууна оборудованиета кытай онорууга буолан хаачыстыбата мөлтөөр, нэһиликтэри ума-тыгынан хаачыйыыга ыраах-чугас диэн принципинэн салайтарар ордугун эттэ. Оттон Светлана Михайловна «Кэрэчээн» детсадка капиталнай өрөмүөн хайаан да наадатын тоһоолоото.

Тыыл ветерана Д.Д. Пахомов нэһиликкэ радио суоҕар, Барыласка уу боппуруоһун быһаарарга, баһыналар маһынан саба үүнэн эрэллэригэр болҕомтону туһаайда. Үлэ ветерана Алексей Соловьев гаһы киллэригэ субсидия чааһыгар аныгы ирдэбиллэн олбуор таһыттан воздушканан тардар буолдулар, онон субсидия кээмэйин улаатыннарары туруоруоста. Музей директора А.В. Кириллин М. Аммосов 120 сааһын бэлиэтээһингэ эрдэттэн хамнааһа, атын улуустар олус актыыбынайдык ылын эрэллэр, инньэ ғынан саҥата-ингэтэ суох олодоххо Саха сиригэр государственносте олохтообут Чаҕылхай Максимыт дьон күлүгэр буолан хаалар куттала үөскүүр диэтэ. Маны сэргэ республикаҕа хас даһаны государственносте музейа баар буолар чинчийээх, холобура Үөһээ Бүлүүгэ Исидор Барановка, очотугар Хатырыктаағы музей биер оннук филиал буолан хааларыгар сөбүлэспэтин биллэрдэ.

В. ГАВРИЛЬЕВ

Тыа сиригэр – дохуоттаах үлэни

Бу күннэргэ Хамафатта нэһилиэгин олохтооҕо, фермер А.С. Жирковы кытта көрсөн үлэхамнас туһунан сэнэргэтибит.

– **Александр Степанович, эн туспа идэлээх киһи туох санаа үүйэ-хаайа тутан тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанарга быһаарыныһы?**

– Мин уонча сүл оскуолаҕа үлэлээбитим. Төрөппүттэри «Сүүрэн» диэн б/х тэринэн балачча ситиһиллээхтик үлэлээн кэллилэр. Онон оҕо эрдэспиттэн тыа хаһаайыстыба бары үлэтигэр үөрэхпит быһыгар, кэнники уопускабыт кэмигэр, доммутугар илии-атах буолан кэлибит.

тэр сынньанар дьиэлэрин туту сүлдэбит. Быйыл «Начинающий фермер» диэн программаны 1 мөл. 400 тыһ. солкуобайдаах грант ылан ыһыга, хаһаайыстыба араас үлэтигэр туттуллар техниканы булунаары сүлдэбит. Оҕуруот аһын уураар-харайар хранилищебыт кыра, баара-суоҕа 40 тонна эрэ үүнээйи хараллыан сөп. Онон үүнүүбүтүн үксүн Никольскайга баар хранилищеҕа арендаһан ууран туруорабыт. Хранилище ырааҕа таһарга, сүлдэргэ, көрөргө-истэргэ олус эрдээх, ороскуоттаах. Онон сана 250 тонналаах овоххранилище тутар былааннаахпыт.

– **Атын хаһаайыстыбалары кытта төһө сибээстээх, ылсан-**

КЭСКИЛЛЭЭХ ҮЛЭБЭ ТУРУНУУ

Мин үс бииргэ төрөөбүттэртэн соҕотох уолбун. Онон эр киһи быһыытынан дьонум үгүс сыраларын билэрэн тэрийбит хаһаайыстыбаларын миэхэ итэҕэйэн туттарбытара. «Ким эрэ салгы дьарыктаныхтаах буоллаҕа дии! Эдэрдэр ылсыбатахпытна ким ылсыай?» – диэн санаан, толкуйдаан, ыараннатын көрөн баран кэргэмминээн Софья Никитична (агроном идэлээх) сүбэлэһэн 2014 сыл олунньугар «Жирков А.С.» ИПБФХ тэриһиппит.

– **Тыа хаһаайыстыбатын хайа көрүгүнэринэн дьарыктанан эрэйит? Ситиһиллэргит?**

– Сүрүн дьарыкпыт сылгыны иити, хортуппуй уонна оҕуруот аһын үүннэри буолар. Хас да үөр сылгылаахпыт. Доммутун кытта холбоон 26 гектар сиргэ хортуппуй олордубуппун.

Быйыл хортуппуй үүнүүтүн 1 гектартан (ортогунан) 98 центнергэ тиэртит. Хаппыстаны 3 гектартан эрдэ хомуйан баттарбыппыт. 100х12 миэтэрэ иэннээх теплица оҕурус, помидор үүннэрибит. Оҕуруот аһын 12 тоннаны үүннэрэн куоратынан, тыанан атылаттыбыт, баттардыбыт.

– **Үүнүүнү батарыга ханык ыарахаттары көрсөбүтү?**

– Үүнүүнү батары ыарахаттардаах. Соҕотуопкалааччылар кыра сыанаҕа туту сатыллар. Утары төлөһөн испэттэр. Сорхотортон урукку испитин да ситэри ылбакка сүлдэбит. Ити барыта хаһаайыстыбаҕа охсулаах.

– **Туох тутууну ыта сүлдэбит? Гранна тиксибиккит дуо?**

– Бэйэбит үпүтүнэн, күүспүтүнэн сылгы базатын уонна баһынабытыгар үлэһит-

бэрсэн үлэһитигит?

– Нэһилиэгим хас да хаһаайыстыбатын кытта баар техникабытын хардарыта уларсыһан, туох эмэ кыаллыбата да көмөлөсүһэн үлэһи сүлдэбит. Аҕа көлүөнэни солбуһан, олохтоохтук ылсан үлэһи кэм кэллэ. Үчүгүйдик былааннаан, аарынан-суоттанан, кыһаллан-мүһэллэн үлэлэтэххэ эрэ дохуоттаныахха сөп.

Дьэ, кырдык да, үлэтэ-хамнаһа, ылсыбыт дьыалата үтүө түмүктэрдээх буолуоҕар бигитик эрэнэр, чачык туруммут эдэр киһини көрүстүм. Александр Степанович курдук эдэр, эрчимнээх, дьулуурдаах дьоннор улууспутугар үксээтэр үксээн иһэллэрэ буоллар тыабыт хаһаайыстыбата быдан сэргэхсийиэ этэ.

И. ИВАНОВ

Үтүө киһи аата үйэлэргэ умнуллубат

Модут нэһилиэгэр алтынны 18 күнүгэр Маған Кэрэххэ Александр Александрович Сиповичка анаан сэргэ туруордулар.

Бу кыраайы үөрэтээччилэр Кутуков Игнат Иванович, Лукинова Екатерина Афанасьевна элбэх сыллаах үлэлэрин түмүгэ буолар. Бу тэрээһини «Модут нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатын баһылыгы э.т. Говоров Семен Михайлович сүүрэн-көтөн, дьаһайан тэрийдэ. Сэргэни туруорууга Тихонов Константин Кононович, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, СР културатын туйгуна, норуот ырыаһыта

МОДУККА БЭЛИЭ ТҮГЭН

Видео-фотоархив зав. В.Д. Попова түһэриилэрэ

алгыс сирин-туомун толордо. Тэрээһингэ «Хатын-Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыга Слепцов Ю.И., киһи солбуйааччыта, «Бөтүн нэһилиэгэ» МТ баһылыгы э.т. Г.П. Маркова салайан аралбыт делегацията, куораттан «Полония» общество аатыттан Борисов В.Н. салайан аҕалыт 4 киһи, Маймафаттан Савва, Татьяна Колесовтар, Намтан музей үлэһиттэрэ, олохтоох оскуола үөрэнээччилэрэ, учууталара, нэһилиэк олохтоохторо кытты-

Екатерина Лукинова Никифоров В.В. – Күлүмнүүр, Ф.Я. Хон, В.Л. Серошевская суруйбут үлэлэригэр олохтоох «Модут сылынайдар», «Маған Кэрэх» диэн ыстатыйалара «Энсиэли» хаһыакка 2011 с. тахсан тураллар.

Өйдөбүннүк сэргэни Бурцев Иван Ивановичка – Сэргэ Уйбаанҕа сакаастаан онотторбуттар. Иван Бурцев Уус-Алдан Хоро нэһилиэгиттэн төрүттээх Марха олохтооҕо. Кини сэргэ оноруутугар бастакы норуот маастара, үөрэҕирит, культура туйгуна, алгысчыт. Бу сэргэ ойуута, мандара элбэҕи кэспир. «Өйдөөх төбөүһүн салайтаран, истэр чуор кулгаахтанан, көрөр кыраҕы харахтанан, бу орто дойдуга көнө сүрэххинэн олон балаҕаннаах сахан дьонунун-тот, чөл, чэгиэн туруктаах олохтоо», – диэн алгыстаах сэргэ.

Маған Кэрэххэ сэргэ туруоруу кэннэ ветераннар балаҕаннарыгар дьаныһан туран кыраайы үөрэтэ сүлдэр үтүө киһити Екатерина Афанасьевна Александр Александрович Сипович туһунан слайданан көрдөрөн, өссө кэнэтэн, ыпсаран кэспээтэ-ипсээтэ. Модут нэһилиэгин дьонно-сэргэтэ сахалыы сэмэй остуолу тардан ыалдьыттарын ити, үтүтээх чэйинэн күндүлэттилэр. Бу үтүө түмүү иһирэхтигэр кэспэтиинэн түмүктэннэ. Үйгитэр үлэни салгыы ытарга кэспэтилэр.

И. ИВАНОВ

Улуус баһылыгы колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Алтынныһа кыстыкка кирии хаамы-тын билсир, дьону долгутар боппуруостары ыкса билсэр сыаллаах 13 нэһилиэккэ сүлдээн көрсүһүүлэри ыыттыбыт. Сүрүннээн нэһилиэк чэрчитинэн быһаарыллар боппуруостар уһаан-кэнгээн, ардыгар сылтан сыл сөптөөх миэрэлэр ылыныллыбакка эргийэн кэллэр. Бэрт аҕыйах нэһилиэккэ улуус уонна республика таһымнаах боппуруостары тоһоҕолоон туруоруулар. Ханна баҕарар дьон улуус киинигэр гааска субсидия буоллун, атын даҕаны докумуоннары экирэттиһигэ төттөрү-таары кэлигэ-барыыга бириэмэлэригэр уонна айаннарын ороскуотугар оҕустараллара биллэр. Манна рекомендация бэрээдэгинэн олохтоох дьаһалталаар специалистары сыһыаран, дьонтон докумуоннары хомуйан улуус киинигэр киирэн төрдүттэн быһаартарар көдүүстээх, нэһилиэнньэҕэ барыстаах буоларын ситиһэргэ этии оҕоһулунна.

Нэһилиэнньэни федеральной уонна республиканской структуралар үлэлэрэ интэриһиргэтэр, маньаха миэстэтигэр тиийэн нэһилиэнньэни кытта үлэлэһэргэ уонна үрдүгэр көмө онорорго аналлаах кэспэтиини тус бэйэм уонна дьаһалта специалистара ыгытаахтара. Бири өйдүөхпүтүн наада – норуот салалта туһугар буолбакка, төттөрүтүн салалта норуот туһугар үлэлиэхтээх, күнүн-дьылын, сыратын аахсыбакка. Биһиги курдук компакнайдык олоорор улууска, билинни курдук транспорт дэлэй кэмигэр нэһилиэккэ дьыл кэммиттэн тутулуга суох элбэхтик сүлдэргэ хайа баҕарар өттүнэн товоостуох.

Ааспыт нэдиэлэҕэ парламентскай истиилэргэ сана сокуоннары дьүүллэһи саҕаланна. Ол курдук, урукку өттүгэр нэһилиэккэ 33 боломуочуйа баар эбит буоллаҕына, 13-һү хаалларан туран улууска 20 боломуочуйаны биэрэргэ диэн сокуон барыла оҕоһуллубута. Бу методика, үбүнэн хааччыы өттүнэн бигэргэммэтэх дьыаланы, дьолго кэлэр сылтан туту киллэрбэккэ переходнай кардиис диэн уһаттылар. Онук буолара өйдөнөр, ыксал-бохсол бөвөнөн улуус көрүүтүгэр механически көһөрөн кэбистэххэ улахан буккуур тахсара биллэр этэ.

Кэлэр сылтан сана тутуулары – социальной объектар буоллуннар, чааһынай да дьиллэри ааҕан туран – гааска уонна электрической ситимнэргэ холбоһунна улахан кыһалдалар күүтүлүлэр. Бу эрдэгиттэн 6-7 сыл инниттэн биллэрэ. Билинни туругунан АГРС диэн гаас кыамтатын үлэлэрэ станциябыт кыаҕа мунутуур уһукка тиийдэ, онон кэлэр сылга 800 куб.м. гааһы холбуурга, ол эбэтэр 200 чааһынай дьиллэргэ тэгнэһэр, техническай усулуобуйа биэриэхтэрэ. Онон мань эрдэгиттэн былааннаан үлэни тэрийиэхпитин наада. Былаан быһыытынан сана АГРС 2016 сылга тутулуохтаах, бу ороскуотун газовактар агардасты кыайабыт диэн быһа-бааччы этэллэр, онон республика бюджетиттан үп көрүллэригэр туруорсаллар. Биһиги эһиһилгэттэн үбүлэһин боппуруоһун түргэни кыһаартаран маньык станция тутуутун эрдэ саҕалыырга баҕа санаалаахпыт.

Ити курдук электрической ситимнэргэ эмиэ күчүмэҕэйдэр бааллар. Нам селотуттан хоту нэһилиэккэ сана трансформаторнай подстанция оҕоһуллан, уот күүрүүтүн улаатыннардаахха эрэ уйар кыахтаах. Манна «десятка» диэн ааттанар урдук күүрүүлээх линия тардыллыахтаах. Бу ороскуотун энергетиктер эмиэ ыарыҕадаллар, манна бюджеттан үп туруорсаллар. Билинни бюджет ороскуоттуур чааһа объективнай төрөттөрүнэн ачатыллар кэмигэр бачча үбү туруорсар, ситиһэр уустуктардаах, ол эрэн олох баран иһэр, сана тутуулар элбиһиллэр, онон араас суолларынан, ньымаларынан бу сүдүргүтэ суох боппуруостары быһаардахпытна сатанар. Мин санаабар, нэһилиэнньэ араас таһымнаах көрсүһүүлэргэ, правительство отчуоттарыгар, бэчээт да нөҕүө маньык капиталнай боппуруостары туруорсара улуус салалтатыгар тирэх буолуон сөп.

Александр АТЛАСОВ

Улуус нэһилиэккэригэр

Улуустан комиссия кэлэн «Сайдам» сыныһан киһи уонна 20 №-дээх Аммосов ул. турар икки этээстээх урукку учууталлар уопсай дьиллэрин аварийнай туруктаахтарын бигэргэтэн барбыт. «Стройинженер» тэриһиттэ кэлэн молодежнай кыбаарталга тардыллыбыт гаас ситимин магистральгар атмосфернай боруоба онордо. Онон бу кыбаартал сотору кэминэн гаастаныаҕа.

ИННИКИ БЫЛААННАР

«Саханефтегаз» инновационнай программа чэрчитинэн республикабытыгар ыраах, суолайы куһаҕан 226 нэһилиэккэ «Таарная заправка» (ыраас уу курдук) диэн 20 уонна 30 л киллэримтиэлээх канистралар заправкалар пууннары тэрийиһи былааннаата. Модуттааҕы АЗС сабыллыбытын кэннэ Алексей Попов Нам улууһугар Түбэ нэһилиэгэр маньык «таарнай заправка» республикаҕа бастакынан арылларын ситиспитэ.

Оскуола оҕолоро спорт-саалаҕа дьарыктаналларын 21 чааска диэри болдьохтоотулар. Олохтоох ИП В. Дьяконов былааннаах үөрэхтэһини «Кэскил» оҕо саадыгар 24 үлэһиккэ, 37 оҕо, «Кэрэчээнэ» оҕо саадыгар 19 үлэһиккэ, 35 оҕо онордулар.

«Сайдам» сыныһан киһи директора Е. Алексеева эһиһилги былааннаах үлэ барылын билиһинэрдэ, уопсай 6 быраһык баар. «Сааскы таммактар» оҕо талаанын, бэйэ оҕоһуллубут киһи, библиотеканы

кытта холбоһуктаах олохтоох поэттар хоһооннорун куонкурустара, олонхо, ыһыах, Кыайы сылыгар аналлаах мероприятиялар. Хас чэппиэр айы «Оһуоһай» түмсүүнү Д. Обутова илээн-саҕалаан ыгытааҕа. Үнүү куруһуоһугар сана үлэһи кэлбит хореограф Татьяна Егорова дьарыктыаҕа.

Ветеринарнай уучастак бырааһа И. Докорова 25 сүөһү диспансеризация барыахтааҕын, 10

сылгыттан (лептоспирозка) куоракка хаан анализа ылыллыахтааҕын эттэ. Быйыл 168 борооску аттамыгынан осеменатордар үлэлэрэ төһө хаачыстыбалаахтык ытыллыбытын, сүөһүлэр буоһабыттарын (ректальной) бэрэбиэркэни оноруохтаахтары эттэ.

Музей директора А. Кириллин стеклопакет түнүктэрэ кэлэ иликтэрин уонна сана экспонат «Газ 66» массыына кэлиэхтээгин эттэ.

Участковай В. Шелковников информациятыгар Түбэҕэ, Маймаҕа, Хатырыкка оскуола оҕолоро токсикоманиялаан (бензин сыттыыр) түбэлтэлэр баар буолбутун, онон төрөппүттэр, иитээччилэр, педагогтар оҕолорго улахан болдомтону ууралларыгар ынгарда. Улахан дьон эмиэ бензин көрдөөн дьон кыладыапкаларын, ампаардарын алдытар түбэлтэлэр баарын эттэ.

Альбина КУЛИКВИНА, хаһыат общественной корреспондента

Киһи – киһиэхэ

ГАИ иһитиннэрэр

СААҤЫРБЫТ КИҤИ САНААМ...

Уопсайынан, быйыл кэлэн ханнык дьаһалта өттүттөн сааһырбыт дьонго көмөлөһүөххэ дьин санаа кирибитэ буолла? Ааспыкка, Ольга Дмитриевна эрийэн соһутта. Ингэн-хаһан миэхэ көмө кэлиэ дьин санаабат эһим. «Аны мантаһан антах сылын аайы көмөбө наадылдахына кэлэр буолуохпун» – дьитэ Ольга. Миэхэ саха-французскай оскуола урдүкү кылааһын оҕолорун Новгородова О.Д. салаһан 7 уол, 3 кыыс буоланнар аҕыйах чаас иһигэр хотонум маһын тэйиччи таһан кэбиһэн абыраатылар. Салаһааччылар, Ольга да, таах турбакка, оҕолорго көх-нэм буолан тэнгэ үлэлэстэ.

Оҕолор эдэр буолан күүстээх эбиттэр. Бөдөн да мастары куолаан илдээллэрин көрөммүн сэннэлээх эбиттэр дии санаатым. Уонна оллур-боллур буордары күрдьэхтэринэн хаачыкаҕа кутан илдээн тэнгээн кэбистилэр. Ол иһин саха өһүн хоһоонугар «Сэри урдүгэр буору ыспаккын» дьин күргүөмнээх үлэ кыайылааһын эттэхтэрэ.

Хотоммун көтүрбүт сыалым дьин, сыл аайы сынһаппакка ыһа турбакка, тизгэниим иһигэр иккис бааһына онгостор санааланным. Оттон сүөһүнү буоллаһына, аны кэлэн кырдыһан кыайыбат буолан эһэр санаа кирирдэ. Оҕолор бааллар да, маҕаһынтан бэлэми ылан аһыыр буоланнар сүөһүнү сэнээрбэттэр. Хайа, уонна эдэр эрдэхпитинэ эмээхсиним биһикки 40-ча сыл устата сүөһү тутан олоһу буһут да, уоруйахтар сүгүннээбэт этилэр. Биридэ санаан көрбүһүт, уоруйахтарга иитэн биэрэрибитин өйдөөбүһүт. Арааһа, уончаҕа чугаһыыр сүөһүнү буойунаттан булбуттаабым. Ону даһаны бириин бэчээттээн баран кэнчээрини туһанан уота түһээри арыһа (өрүс арыһытыгар) үүрээри аҕай турдаһтарына баттасытым. Иккиспин хайы-үйөҕө өлөрбүттэрин, тирииттэн булан ылбытым. Онно дакаастабылым дьин хаартыскалаах буолан мэлдьэспэтэхтэрэ. Бириин үксүн маассабыдык уоралларын иһин кэлэйэммин, оҕолору сүөһүлэнин дьин күһэйбэппин.

Махтал буоллун көмөлөспүт оҕолорго уонна дьаһайан ыһытты салалтаҕа!

Н. КОКОРЕВ, Хамаҕатта

Суолга сэрэхтээх буолуу биһир улахан проблема буолар. Ол биһир өрүтүнэн, массына улахан кутталы үөскэтэр тэрил буоларынан, суоппар профессиональнай бэлэмин таһыма уонна хаачыстыбата буолар. Суоппар хаачыстыбата дьин массынаһы, уопсайынан, ханнык баһарар техниканы, ыһтар культурата ааттанар.

СУОЛГА СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУҢ!

Сыллата бэрт элбэх киһи суолга араас быһылааннарга түбэһэн өлөр, эчэйэр. Аһардас биһиги улууска балаһыанһа хайдах туруктааһын, хаһан хаһанна туох быһылааннар тахсыбыттары бары истэ, билэ сылдыбыт. Киһи соһуйуох, хомойуох курдук. Ол курдук, бу нэдиэлэҕэ биһиги улууспутугар аһардас биһир күнгэ 2 эт-хаан эчэйиллээх суол быһылаана таһыста.

Бастакы быһылаан алтынны 16 күнүгэр сарсыарда 9 чаас 30 мүнүүтэ саһана Дьокуускай – Нам суолун 79 км суоппар «Б» «Тойота виста» массынаһы ыһтан иһэн скоростной режимин тутуспатаһыттан, суолтан туораан массынаһын сууларбытын түмүгэр, олоһон испит пассажирдара: биһир сокуоннай саһын ситэ илик оҕо уонна икки чүөчө ыһарахан эт-хаан эчэйиитин ылан балыһаһа кирирдилэр.

Иккис быһылаан алтынны 16 күнүгэр киһэ 19 чаас 23 мүнүүтэ саһана Дьокуускай – Нам суолун 81 км суоппар «С» «Тойота корона премио» массынаһы ыһтан иһэн суолу туоруо суохтаах сириинэн туораан иһэр үөчэни үлтү көһүтүн түмүгэр, чүөчө ыһарахан эт-хаан эчэйиитин ылан суоруума суоланна.

Кэнники кэмгэ техника элбээһинэ, ол гынан баран суолларбыт уулуссаларбыт туруктаа түһүбүтэ, тротуар суоһа, иһтэр үөһтэр тэрилтэлэргэ, дьибээ-уокка суол быраабылатын үөһтэни ситэтэ суоһа, көрүүтэ-истиитэ суох кыра оҕолору велосипедынан техника сылдыар суолугар таһаары, техника ыһтар бырааба суох оҕолорго техника араас көрүнгэрин туттары уонна да атын биричиннэлэр ГАИ суолга куттал суох буолуутун хонтуруоллуруугар, араһаччылыгырыгар мэйһийүөскэтэллэр. Сорох түгэнгэ төрөһүт-

тэр кыра саастаах оҕолорун күүлэйдэтэ таһааран баран көрбөтүрүттэн, оҕолор суолга тахсан массынаһа кириэн биэрэр түгэннэрэ эмиз баар.

Бу сүрүн биричиннэлэринэн массынаһы итирик туруктаах, техника ыһтар бырааба суох сылдыһан ыһтааһын, сокуоннай саһын ситэ илик оҕолорго биэри уонна кыра оҕолору көрүүтэ суох уулусса оонньото таһаары буолаллар.

Суол быраабылатын кэһэн админи-

сыһыаннаһын! Итирик туруктаах суоппардар биһиги уулуссаларбытыгар суох буолалларын ситиһиэхтээхпит! Кистэл буолбатах, итирик туруктаах суоппардар күнү быһа нэһиликтэрибит уулуссаларынан сүүрдэ сылдыбаллар, биһиги оҕолорбутугар уонна атын да суол кыттылаахтарыгар улахан кутталы үөскэтэллэр. Ону барытын биһиги истэ-билэ сылдыһыт уонна буолуохтааһын курдук ааһабыһыт, бириэмэтигэр

стративнай ыһтараап аһамыт гражданданнар истиилэригэр! Административнай ыһтараапкытын уһаппакка төлөөн, төлөһүтүн туһунан квантациаһытын ГАИ инспекциятын административнай быраабын инспекторыгар киллэриг. 60 хонук иһигэр ыһтараап төлөһүтөх буоллаһына, РФ Административнай Кодексаһын 20.25 ыһтатыһыгар олоһуран ыһтараап кээмэйэ 2 төгүл үрдүүрүн эбэтэр 15 сууккаһа дьылы административнай хаайыһа сууттананы сөһүн туһунан сэрэтэбит.

Суолга саахалланы тахсыбатын туһугар бары түһүсүн үлэлиһиҥ!

Суолга сылдыһы бары кыттылаахтара, оҕолор! Болһомтолоохтук, сэрэхтээхтик сылдыһаргытын ГАИ сэрэтэр, ирдиер. Суоппардар уонна сатыы дьон бэйэ-бэйэһитигэр убаастабыллаахтык

биллэрин кинилэри туттарбаһыт, тылабаһыт. Ол түмүгэр араас саахаллар тахсаллар, дьон эт-хаан эчэйиитин ылар.

Күһүн кэлэн суолга тоноруу, халтараан саһаламмытын, техника сырытыгар эрэ буолбакка, сатыы дьон олоһор эмиз улахан кутталы үөскэтэр. Бары суоппардар суолунан сылдыһы быраабылатын (ПДД) 10.1 пуунун туһунан, улахан болһомтолоохтук уонна скоростной режимин тутуһан айанныыргытын өссө төгүл санабаһыт!

Убаастабыллаах сатыы дьон, оскуола үөрэнээччилэрэ, суол быраабылатын 4.1, 4.2 уонна 4.6 пууннарын, тротуарынан эбэтэр тротуар суох түгэнигэр суол саамай кырыһытын тутуһан сылдыһахтааххытын умнуман!

Нам улуһун суолга куттал суох буолуутун инспекцията

1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттылааһын сыла

Николай Филиппович Собакин (Ньукуус) Чурапчы улуһугар II-с Мэлдьэһи нэһилиэгэр үөрэһэ суох «Кыһыл сис» колхоз чилиэнэрин дьибэ кэргэнигэр Бөлөһүчү алаһын олохтоохторугар Пелагея Николаевна, Филипп Михайлович Собакиннарга иккис оҕонор төрөөбүт. Мэлдьэһи нэһилиэгин Күндүл 4 кылаастаах оскуолатын бүтэрэн баран, 15 саһыттан правление секретарынан, хонну биригэдийринэн үлэлэһит. 1942 сыл бэс ыйыгар «Кыһыл сис» колхозка үлэли сылдыһан Советскай армия кэһкэтигэр ыһгырыллыбыт, сэригэ барбыт. Свердловскай уобалас Бюргист лааһырыгар тийээн байыаннай бэлэмнэниини баран, 19-с хайыһар биригээдэтин саһтаабыгар кириэн, снайперынан ананан сылдыһыт. Калининскай уобалас Осташково уонна Пено куораттарын туораан Новгородскай уобаласка тийбитэр. Манна улахан кимэн кирири буолбут. Илиитигэр улахан бааһыры ылан госпитальга кирибит. Эмтэнэн 1943 с. тохсунньу 10 күнүттэн Ленинград фронтугар Пушкин куорат туһаайытынэн сэриилэһэ сылдыһан эмиз бааһыры ылан госпитальга кирибит. Ол кэнниттэн Нижнэй Тагилга байыаннай тимир суол эшелонун арыаллаһынгна 1945 с. алтынныһа дьери сулууспалааһыт. Онтон доруобуйата мөлтөөн, доно баар сиригэр Маймаһаҕа Өктөөп бырааһынныгар кэлбит. Николай Филиппович снайпер быһытынан сылдыһан 35 нэмэһи өлөрбүт. Аҕа дойду сэриитигэр хорсундук сэриилэспитин «За отвагу», «За победу над Берлином 1941-1945 гг.», «50 лет Вооруженных сил СССР» мэтээллэринэн, «25 лет Победы ВОВ» үбүлүйдээх мэтээлинэн, Аҕа дойду Улуу сэриитин I степеннээх уордыһанан, «25 лет ВОВ» бэлиэһэн наһараадаламмыта туоһулуур.

Сэри кэнниттэн Николай Филиппович Маймаһаҕа кэлэн

бастаан аһар балаһа сэбиэ-диссэйнэн, онтон ветфельдшер үөрөһөр үөрэнэр. Ол кэнниттэн 38 сыл устата ситимин быспакка Маймаһа биригээдэтин биригэдийринэн халбаннаабакка үлэлэһитэ. Суханова Анна Лукиничнаһы кэргэн ылан, уоллаах кыыс оҕону иитэн быр-бааччы

тын үөрэһиитин туйгуна, профсоюз председателинэн өр кэмгэ үлэлээн Саха республикатын үөрэхтэһинин уонна наукатын профсоюзун Бочуот кинигэтигэр киллэриллибитэ. Хатырык орто оскуолатыгар 32 сыл бэриинилээхтик үлэли сылдыһар. Кэргэннээх, 2 оҕолоох, 1 сиэннээх.

СНАЙПЕР НЬУКУУС

олорбуттара. Анна Лукинична Маймаһа маһаһыныгар 40 сыл тохтообокко атыһытынэн үлэлэһитэ. «Бочуот знага» уордыһан кавалера, эргизэн туйгуна, үгүс үбүлүйдээх мэтээллэр кавалердара. Николай Филиппович олоһун аргыһа, эрэллээх эркинэ этэ.

Кинилэр иппит уоллара Егор Николаевич Собакин сельсовет председателинэн, М.К. Аммосов аатынан коллективнай хаһаайыһытаһа директорынан, 1995-2003 сс. Хатырык нэһилиэгин баһылыгынан үлэлэһитэ. Кэргэнэ Розалия Семеновалыһын 4 оҕону төрөтөн, 9 сиэннээхтэр. Иппит кыыһтара Зоя Николаевна Нам улуһун Хатырык нэһилиэгэр олоһор. Саха республика-

1969 сыллаахха ыһчат комсомольскай биригээдэтэ тэриллибитэ. Ыһчат сүөһүнү төлөһүтүгэ бастыһаннар элбээбиттэрэ. Кинилэр дьаныардаах үлэлэрин түмүгэр сүөһү туһата суох өлүүтэ лаппа аһыйаабыта. Сүөһү төбөтүнэн былаан туолбута, эти оноруу бырыһыана улааһыта. Маймаһа социальнай-экономическай сайдылаах бөһүөлөккэ кубулуйбута. Начальнай оскуола, детсад, 4-түү квартиралаах уопсай дьибэлэр, гараж, котельнайдар, 650 ыһах сүөһү туһар хотонноро, сайылыктар тутуллубуттара.

Николай Филиппович салайар кэмигэр «М.К. Аммосов» совхоз биһир саамай үрдүк производственной көрдөрүүлээх

комплекснай биригээдэ этэ. Ол курдук, 1 ф. ыһахан үүтү ыһаһынгна 2000-х кирбиини ферманан уонна биригээдэнэн ылары ситиспиттэрэ. Государствоһа туттарыллар ыһах сүөһү орто ыйааһына 270-290 кг тийбитэ. Биригээдэ хас да пилеткалар устата производственной көрдөрүүлэрэ үрдүгүнэн оройуон социалистическай куоталаһы кыайылааһын кыһыл былааһын хаста да ылары ситиспитэ. Итини таһынан биригээдэ ыһчат комсомольскай биригээдэтин аатын биһиги сүгэрэ. «Оскуола – производство – үрдүк үөрэх» дьин девиз саамай тирэх пууна этэ. Производството үксэ комсомольскай путевканыан кэлэн үлэлир ыһчат этэ. Бу биригээдэҕэ барыта 122 оҕо комсомол путевкатынан араас сылларга үлэлээн ааспыттара. Кинилэртэн 5 оҕо коммунистическай партия кэһкэтигэр кирибиттэрэ. 3 оҕо комсомол кини комитетын «Эдэр гвардеец» бэлиэлэринэн наһараадаламмытара. 26 оҕо коммунистическай үлэ ударнига аат ингэриллибитэ. Путевканыан үлэлээн ааспыт оҕолор үгүстэрэ, бары кэриэтэ, үрдүк үөрэһи бүтэрэн республика, оройуон тутуах салаатыгар үтүө суобастаахтык үлэли сылдыһаллар. Үлэ саһа ньыматын олоххо киллэриинэн утумнаах үлэни ыһтара. Кыһынары өлгөм үтүө ыһу сулуубуйаны тэрийбитэ. 1973 с. үтүө ыһыһыгар республикатааһы пилетка былаанын аһары толорон социалистическай үлэ кыайылааһынан биллэриллэн «Москвич» массынаһа фондатынан наһараадаламмыта. Ити кэмнэргэ фермаһа старшай ыһыһыкытын Жиркова Мария Николаевна – эдэр ыһчат хас да көлүнэтин наставнига, совхоз бастыһ көрдөрүүлээх ыһыһыкыһа, икки «Бочуот знага» уордыһан кавалера, 3000-лаах кирбиини ситиспитэ.

Сылын аайы Комсомол күнүгэр араас сылларга Маймаһаҕа

путевканыан үлэлэһит ыһчаттар хайаан да мусталлар. Биригэдийрэдэрин Николай Филипповиһы, наставниктарын Жиркова Мария Николаевнаһы, Слещцова Аниһия Николаевнаһы, Иванова Евдокия Алексеевнаһы, Аммосова Анна Егоровнаһы, Лазарев Василий Константиновиһы олус истинник саныллар, кинилэргэ махтаһаллар.

Николай Филиппович олус байанайдаах буолан булка куруук илии тутуурдаах, өттүк харалаах буолара. Оччолорго күһүн куобах күрөһүн коллективынан тэрийэн элбэх киһини, ыалы аһатара.

Ыһчат кытта үтүө үлэтин иһин Комсомол кини комитетыттан «Наставник молодежи» бэлиэһэн Саха сиригэр иккис киһинэн ылбыта. Комсомол кини комитетын Бочуот кинигэтигэр аата кыһыл көмүс суругунан суруллубута. Сыралаах үлэтэ «Үлэ кыһыл знамята» уордыһанан, «За доблестный труд ВОВ 1941-1945 гг.» мэтээлинэн, «За доблестный труд в ознаменование 100 лет со дня рождения В.И. Ленина» дьин үбүлүйдээх мэтээлинэн, «Отличник соц. соревнования сельского хозяйства РСФСР», «Победитель соц. соревнования 1974 года» пилеткалар кыайылаах бэлиэлэринэн бэлиэтэммитэ. Республика тыатын хаһаайыһытынан Бочуот кинигэтигэр аата кирибитэ уонна кыһыл көмүс чаһынан наһараадаламмыта. Советскай союз коммунистическай партиятын, профсоюз обкомнарын, Саха АССР Верховнай Советын бочуоттаах грамоталарынан наһараадаламмыта. 1992 с. «Нам улуһун Бочуоттаах олохтооһо» аат ингэриллибитэ. Сыралаах үлэтин доһоно сэрэгтэ убаастаан, кини аатын үйэтитэн, олорбут уулуссатыгар ингэрибиттэрэ элбэһи кэрэһилир. Кини олорбут олоһун оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ салгыахтара, үйэтитиэхтэрэ.

Т.Д. ПАВЛОВА, Маймаһа

УЧУУРАХ ТЫПААР

Убаастыыр ветеран учууталбытын, РФ үөрэбиритин туйгунун, Учууталлар учууталларын **ДАРЬЯ ГРИГОРЬЕВНА ЯДРИХИНСКАЯНЫ** өр сыллаах үлэн сыаналанан «Гражданской килбиэн» анал бэлиэнэн наараадаламмыккынан истинник эвэрдэлибит!

Эн учуутал идэтин баһылаан үөрэтэн-такайан төһөлөөх элбэх ыччатар киэн суолга атаарбытын буолуой? Билигин ол ыччатарын төрөөбүт дойдуларыгар үлэлии-хамсыы сылдьалларыттан биһиги киэн туттабыт. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, чугас дьоннорун, үөрэпит оҕолорун тапталларыгар бигээнэн уһуннук, дьоллоохтук олоҕо диэн алгыспытын тиздэбит.

М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын коллектива

Күндү үөлээннээхтэрбитин: **ЖИРКОВ ПАВЕЛ ДМИТРИЕВИЧЫ** 60, **ПЕСТРЯКОВА ГАЛИНА ИВАНОВНА** 65 сааскытын туолбут үөрүүлээх күннүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Оҕолоргут, сиэннэргит тапталларынан угуттанан, бар дьонгут ытыктабылын ылан, олоххот өссө уһаатын диэн алыптаах алгыспытын аныбыт. Бары үтүнү, кэрэни баҕарабыт. Дом!

Ветеран сэбиэтэ, Хамафатта

® Кафе «BURGER CENTER», работавший летом на территории торгового центра «ШОКОЛАД», переехал в кинотеатр «САРДАНА» по ул. Ст. Платонова 1. **Ждем вас с 10:00 ч. до 19:00 ч. с понедельника по субботу.**

БИЛЛЭРИИЛЭР

«Сведения о ходе исполнения бюджета МО «Ленский наслег» за 3 квартал 2014 года:

– доход в сумме 186 456 392,33 руб., по расходам в сумме 162 386 720,16 руб.

– численность муниципальных служащих 10 (десять) затраты на содержание 5 991 141,04 руб., работников муниципальных учреждений 58 (пятьдесят восемь) затраты на содержание 15 639 633,32 руб.

Глава А.Г. Новгородов

Сведения об исполнении бюджета МО «Салбанский наслег», сведения о численности муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений за 9 месяцев 2014 год
Доходы бюджета МО «Салбанский наслег» из запланированных утвержденных назначений 11622013 руб. исполнено (по поступлению в бюджет) 10523539,5 руб. План выполнения составил 90,5%. Израсходовано по статьям всего 9035157,91 руб.

Численность муниципальных служащих администрации МО «Салбанский наслег» на 01.10.2014 г. составляет 3 (три) человека, расходы на их денежное содержание – 2018809,29 руб.
Численность работников муниципальных учреждений на 01.10.2014 г. составляет 3 (три) человека, расходы на их денежное содержание – 968893,73 руб.
Зам. главы МО «Салбанский наслег» Е.С. Ушницкий

® СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛАР:

редакторы солбуяаччы — 41496, суругу тиһии, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

® «ТӨРҮТ УУ» ТЭРИЛТЭ БИЛЛЭРЭР:

19 лиитэрэлээх бутьыллаах БИРААС УУНУ биһигиттэн мэлдьи атылаһааха сөп. Атыга бааллар помпалар, кулердар, ону таһынан скандинавской хаамы торуоскалара.

Кирдээх, саһарбыт уонна хайдылаах баллоннары төттөрү ылбаһыт.

Нам: Чернышевской ул. 6-та, «Олонхо» аты киинэ, Аппааны: Лена ул. 16-та. Аадырыска тириэрдии телефонна: **МГФ-873-73-11, МТС-300-11-70.**

Төрүт уу – Чэгиэн турук – Үйэлээх олох

® - Продаётся благоустроенная 2-хкомн. квартира, КПД, район Новопортовской, 2-й этаж – 4700 руб. с торгом, в связи с переездом, мебелирована. Ипотека возможна.

- Продаётся благоустроенная 2-хкомн. квартира, деревянная, район ЯГСХА, 2-й этаж – 2500 руб.

- Продаётся благоустроенная 2-хкомн. квартира, центр, ДК Кулаковского, 2-й этаж, КПД – 4300 с торгом, в связи с переездом.
Тел. 89243690715

® Крестьянское хозяйство «Кэскил» продает картофель, капусту по цене 20 р./кг.

Адрес: с. Намцы, ул. Чернышевского, 55, Овощехранилище (бывший арочный гараж).

Тел. 89644172715, 89241740365, 89243698737

® Продаётся 3-хкомн. квартира в 4-хкв. доме с отдельным входом в квартиру через свою территорию. Внутри территории: котельная 3х6, душ, 2 теплицы. Помимо этого имеется огражденная усадьба с надворными постройками: баня, туалет, хотон, гараж, курятник – 970 т.р. Торг.
Тел. 89142348728, 89142898480

® Предлагаю услуги инженера-эколога, эколога организации. Разработка и согласование природоохранных проектов (НДС, ПДВ, ЗСО), расчет НВОС и т.д. Цена договорная.

Конт. тел. 89141098026, e-mail: ecology-14@mail.ru

реклама

atlantic®

Открылся фирменный магазин нижнего белья Atlantic ТЦ Ассоль 1 этаж

® Продаю Т-Кроун 1995 г.в. 141 кузов – 150 тыс. руб.; УАЗ-31512 не на ходу; ЗИЛ-130 не на ходу; Т-Кроун 1999 г.в. в отличном состоянии. Без пробега по РФ.
Тел. 89142791139

® Суһаллык 3,7 саастаах уулаах бургунаһы атыылыбыт. Сыаната кэпсэтинэн.
Тел. 23-1-29, 89659947084, 89142986976

® Услуги профессионального электрика. Быстро, качественно, недорого.
Тел. 89681564133

® Продаю: песок речной, горный, кильдямский. Услуги а/м «Камаз».
Тел. 89142874753

® Продаю: дрова-швырок, доставка, прицеп трактор МТЗ – 5000 руб.
Тел. 89142927963

® Обшивка, отделка, строительные работы, установка пластиковых труб.
Тел. 89148230516

® Ритуальные услуги и принадлежности.
Адрес: с. Намцы, ул. Ойунского, 2, 89141018019

® Грузовые перевозки по селу, по городу.
Тел. 89243661967, 89841160270

® Продаю бортовой УАЗ-2012 г.в., газ, бензин – 420 т.р.
Тел. 89243663914

Нашедшим права на имя Петрова Константина Васильевича, документы на Сузуки эскудо на имя Ермолаева Сахаяна Константиновны просим позвонить.
Тел. 89640770405

Считать недействительным утерянное водительское удостоверение на имя Чиркова Пантелеймона Пантелеймоновича.

«Сведения об исполнении бюджета, сведения о численности муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений за 9 месяцев 2014 года МО «Маймагинский наслег» Намского улуса РС (Я):

Исполнение бюджета МО «Маймагинский наслег» составило:

по доходам 9 971 162,76 руб., или 78,22% от уточненного объема (12 747 065,00 руб.);

по расходам 9 462 609,7 руб., или 73,94% от уточненного объ-

ема (12 797 065,00 руб.).

Дефицит (профицит) бюджета в размере 50,0 тыс. руб.

Численность муниципальных служащих администрации МО «Маймагинский наслег» - 2 (два) человек. Расходы на их денежное содержание – 1 952,1 тыс. рублей.

Численность работников муниципальных учреждений составляет 2 человек, расходы на их денежное содержание – 756,9 тыс. рублей.

Глава А.И. Егоров

МАХТАЛ ТЫЛАРА

Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, Уус-Алдан оройуонун Лөгөй нэһилиэгиттэн төрүттээх, Нам нэһилиэгит олохтооҕо Прядезникова Матрена Николаевна күн сириттэн барбытыгар биһиги эбэбит, хос эбэбит, хос кэмэ буолбут дьоммутугар махтал тыллары тиздэхпитин баҕарабыт.

Ол курдук, ийэбит балыһаҕа сытар күннэригэр доруобуйатын туһугар охсуспут урун халааттаах аанһалларбытыгар, Нам улуунун киин балыһатын терапия, реанимация коллективтарыгар, I участвак терапевт бырааһыгар Е.А. Шестаковаҕа.

Ийэбитин, эбэбитин тиһэх суолугар атаарарбытыгар күүскө буолбут дьүөгэтигэр Д. Никоноваҕа, биһиргэ алтыспыт табаарыстарыгар, Салбан нэһилиэгин баһылыгар А.Х. Новикова, чугас ыалларбытыгар, доҕотторбутугар, табаарыстарбытыгар, массьынанан көмөлөспүт Аммосов Ваняҕа,

аймахтарбытыгар дириг махталбытын тиздэбит.

Баҕарабыт эһиэхэ кытаанах доруобуйаны, дьэ кэргэннигитер дьолу, үлэтигитер ситиһиһилэри.

Оҕолоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Убаастабыллаах, айар талааннаах Юрий Васильевич Потапов – Саргы, Эн Ийэ күнүң эвэрдэлээн суруйбут «Намыналар», «Дьүөгэлэр» диэн хомоҕой тыллаах хоһоонгун астына-дуоһуһа аахтыбыт уонна «Энсиэли» хаһыат нөҕүө махталбытын этэбит.

Баҕарабыт Эһиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, олоххор, дьэ кэргэнгэр уһун дьоллоох олоҕу. Айар кутун аартыга уостары билбэтин, бар дьонгор өссө да кэрэни бэлэхтии, үөрдөкүтү, дьоллуу сырыт.

Махталы кытта «Намыналар», «Дьүөгэлэр» ырыа ансамбллара

Биһиргэ үлэһэбит коллегабыт **СТЕПАНОВА Мария Семеновна** эмискэ олохтон туораабытынан оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэнгэ үлэһэбит.

НЦРБ приемной покой, пищеблок коллектива

Убаастабыллаах дьүөгэбит, үөлээннээхпит **СТЕПАНОВА Мария Семеновна** биһиги кээкэбиттэн хомолтолоохтук күн сириттэн туораабытынан оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Биһиргэ үлэһэбит дьүөгэлэрэ, коллегалара поликлиникаттан

«Хомустаах 2-с нэһилиэгэ» муниципальной тарилли дьаһалтата, нэһилиэк депутаттара, ветеранарын сэбиэтэ нэһилиэк олохтоохторугар Артемьев Спартак Матвеевичка, Артемьев Владимир Матвеевичка, балтыларыгар Протопова Мария Матвеевна, киһилэр оҕолоругар, сиэннэригэр, Герцен аатынан Санкт-Петербург университетын преподавателэ, профессор, филологический наука доктора

АРТЕМЬЕВ Николай Матвеевич ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Биһиргэ үлэһэбит үөлээннээхпит, үлэ ветерана, Нам с. олохтооҕо

ВИНОКУРОВ Иван Иннокентьевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн күрэммитинэн кэргэнгэр Розалия Николаевна, уолугар Леняҕа, кыһыгар Катяҕа, сиэннэригэр дириг кутурбаммын тиздэбит.

Екатерина

Тэрийэн таһарааччылар: СР Правительства, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төнөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биһир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. Лиис **Көңүл сыананан атыыланаар Индекс — Р0005.** Тиража — 1649 Бэчээккэ илии баттанытын графига — 12:00 ч. 21.10.2014 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 21.10.2014 с.